

1928 senesi maliyesi Gümrük bütçesine fevkalâde tahsisat verilmesi hakkında ¹/₃₈₁ numaralı kanun lâiyhası ve bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekkâlet

Muamelet müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₈₇₄ 2

27-2-1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1928 Gümrük bütçesine fevkalâde tahsisat vaz'i hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vehhleri Heyetinin 20-2-929 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun layihası esbabî mucibesile birlikte takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin is'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Bşvekil

İsmet

Esbabî mucibe

Gümrüklerin deniz muhafaza vesaiti kadrosunu teşkil eden otuz muhtelif parça merakipten başhca açık denize yarayan üç adetten otuz, otuz beş yaşında olup bunlar bu gün çürümüş, hareket edemeyecek bir hale gelmiş olarak satılmak üzere ciheti Maliyeye devr edilmiş ve yine aynı eskilikde iki adet istimböt haziran 1929 da Maliyeye devr edilmek üzere çürüklüğe çekilmiş bulunuyor.

Kara denizde Rus hududunda kâin sarp mevkiinden başlayarak bütün Karadeniz, Marmara denizi, Adalar denizi ve Ak deniz sevahilini ihtiva etmek üzere İskenderonun şimalindeki papas mevkiine kadar imtidat eden 2 315 mil tulündeki uzun ve arızalı sahillermizin deniz vasıtası olmaksızın gümrük kaçakçılığına karşı karadan muhafazası elbette hatıra gelmezdi. Son seneler zarfında memleketimizde bir çok mevadın imâl ve ithali keyfiyetinin inhisar altına alınması, Adalar denizi sahillerimizin karşısındaki yabancı adaların birer kaçak deposu haline getirilmiş bulunması bazı yerlerde yirmi dakikalık bir mesafeye kadar inen yakınlığın bu adalardan memleketimize en ufak kayıklarla keceli gündüzlü külliyyetli kaçak eşya ithal etmesi mümkün ve kolay bir hale getirmesi deniz muhafazasının ehemmiyetini bir kat daha artırmıştır. Noksanı ikmâl veya tamaratı icra edilmeye ihtiyacı olanlar da dahil olduğu halde bu gün elimizde gerçi yirmi beş tane müteferrik motör, taka gibi muhafaza idaresine ait ve kabili istimal küçük merakip daha varsada bunlar İstanbul, İzmir, Samsun, Ayvalık, Bodrum gibi başhca limanlar dahilinde muhafaza ve mürakabe işlerini takibe memur olup değil açık denizlerde hatta Marmara denizinde bunlardan yaz mevsiminde bile istifadeye imkân hasıl olamamaktadır.

Lozan ticaret mukavelesinin 1929 senesi Ağustosunda hitamı hasebile bu günkü iktisadî ihtiyacımıza göre külliyyen bittadil hazırlanan muvassal tarifinin önümüzdeki yaz içinde tatbik mevkiine geçmesinin mukarrer olması da kaçaklığın bir kat daha şiddet ve vüs'at

kespetmesine sebep olacaktır ki bu halde muhafaza vesaitimizin acilen temini için mühim bir sebep teşkil etmektedir. Bütün bu mülâhazata munzam olmak üzere Büyük Erkâm Harp Reisliğinden yazılıp Başvekîl Paşa Hz. tarafından (Ehemmiyetlidir) kayıt ve işaretli Maliye vekâletine havale ve aynı ehemmiyetle Gümrükler Umumu müdürlüğüne tevdi olunan 4 şubat 929 tarihli tezkerei mahsusada (Çok büyük olan deniz hudutlarımızın muhtelif noktalarına yabancı milletlerin adaları gayet yakın olduğundan elde mevcut deniz vesaiti ile kaçakçılığın menedilemeyeceği malum olduğu) mukaddemesile başlayarak (Arnavut Hükûmetinin kaçakçılığı men etmek üzere İtalyadan dana seri motorbot sipariş etmiş olduğunun öğrenildiği) bililâve (memleketin muhafazası noktai nazarından da çok muvafık olacağı cihetle rüsumatça sahil muhafazası için bu cins motorbotlardan tedarik edilmesi) lüzumu arz edilmiştir ki bu da esbabı anifei maruzaya ehemmiyetce daha faik mülâhazatında inzımam etmekte olduğunu gösterir.

Bu gün Karadenizle Adalar denizinin ve Akdenizin şiddetli fırtınalara sahne olan sevahilde emri muhafazasının temini için mütehassıslar marifetile yapılan tetkikat neticesinde asgarî otuz ton hacmi istiabisinde ve on sekiz mil süratinde denize mukavim motorlara ve Karadeniz için aynı sistemde yelken tertibatını haiz motorlara ihtiyaç olduğu tebeyyün etmiş ve tespit edilen evsafıta olmak şartile bunlardan beherinin takriben onbin İngiliz lirası bedel mukabilinde tedarik edilebileceği anlaşılmıştır.

Bu merakibin üç adedi Karadeniz, iki adedi Marmaradenizi ve on adedi de Adalardenizi ile Akdenize tahsis edilmek mukarrer olup şu kadar ki bunlardan üç adedi seyrisefer esnasında daima tathire veya tamire arzı ihtiyaç edeceği derkâr bulunanların yerine geçmek için harekete hazır olarak elde tutulacaktır.

Memleketimizin esaslı menafiine tahsis edilecek olan bu acil ve ehemmiyetli ihtiyacatın 1931 senesi nihayetine kadar temin ve ikmalî hesap ve tahmin olunarak dört sene zarfında tediye olunmak ve her sene tediye olunacak miktarı o sene bütçesine konulmak üzere bir buçuk milyon liraya kadar taahhüdât icrasına vekâleti aciziye mezuniyet verilmesi zarurî bulunmuştur. Memleketimizin en mühim ticaret limanı olan İzmir gümrük ambarlarının ihtiyaca kâfi gelmemesi bir çok tüccar mallarının gayrı muntazam yerlerde hüsnü muhafaza edilememesini intaç eylemekte ve her zaman bundan şikâyet olunmaktadır. Kaçakçılığın men ve takibi düşünüldüğü şusrada bu mühim ihtiyacın da tatmini zerureti derkârdır. Kanun lâyihasının birinci maddesi mucibince verilecek mezuniyete istinaden 928 rüsumat bütçesine 300 bin lira vazedilerek bundan 75 bin lirasının İzmir gümrük ambarlarının inşasına ve mütebakisinin de kaçakçılığın men'i için muktazı vesaitin tedarikine sarfı lüzümlü görülmüş ve merbut kanun lâyihası bu esas üzerinden tanzim olunmuştur.

T. B. M. M.

B. Encümeni 61

Mazbata 61

Esas $\frac{1}{881}$

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Gümrük kaçakçılığının men ve takibinde kullanılmak üzere mübayaasına ihtiyaç görülen deniz vesaiti ile İzmir gümrük ambarlarının inşaatı için gelecek senelere sari taahhüdât icrası mezuniyetine ait olmak üzere Başvekâletten varit olup 2-3-1929 tarihinde encümenimize havale buyurulan kanun layihası Maliye vekil Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu. Kanun layihasına merbut esbabı mucibeden ve ayrıca alınan izahattan Rüsumat idaresi elinde açık denizlerde kaçakçılığın takibinde kullanılabilecek vesait olmadığı ve bu hususta kullanılmak üzere geçen sene Bahriyeden Rüsumat idaresine devrolunan ve seksen bin lirayı müteceviz bir

para sarfile tamir ettirilen iki ambottan da glâyikile istifade edilemediği anlaşılmış ve varidatı Devlete tesiri nazarı dikkate alınarak bu vesaitin bir an evvel tedarik ve mübayaası encümeni - mizce de lüzumlu at ve kanun layihası esas itibarile kabul olunmuştur. Layihanın birinci maddesi deniz vesaiti için bir buçuk milyon liralık taahhüde mezuniyet itasını mutezammın olup 928 bütçesine bu maksatla 270,000 ve 929 bütçesine de 225,000 liralık tahsisat vazedilmiştir. Layihanın inşaata ait olan ikinci maddesine gelince filvakı Hükümetten gelen şekilde münhasıran İzmir gümrük ambarları inşasından bahsedilmekte ve bunun için 928 bütçesine 75 000 liralık tahsisat vaz'ı talep edilmekte isede (İslahiye) ve (Uzünköprü) hudut istasyonlarında gümrük daireleri bulunmaması dahi ötedenberi nazarı dikkati celp ettiği cihetle bunların da inşasına müsait olmak üzere ikinci maddenin 125,000 liralık ve üç senelik taahhüt mezuniyetini ihtiva edecek bir şekilde tanzimi daha muvafık görülmüş ve 928 bütçesine bu maksatla 30,000 liralık tahsisatı munzamma verildiği gibi 929 bütçesine de lüzumu olan tahsisatın vaz'ı derpiş olunmuştur. Berveçhi bala izahata göre hazırlanmış olan layiha Heyeti Celileye arz olunur .

11-4-1929

Âza	Âza	Âza	Kâ.	R. V.	Reis
Kütahya	Erzurum	Samsun	Bursa	İstanbul	Edirne
Niyazi Asım	Nafi Atuf	Adil	Muhlis	Fuat	Şakir
	Âza		Âza	Âza	Âza
	Giresun		Sivas	Yozgat	Isparta
	Kâzım		M. Remzi	S. Sırrı	Mükerrem

~~—————~~

Hükümetin teklifi

1928 Gümrük Bütçesine fevkalâde tahsisat vaz'ı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Gümrük kaçaklığının men ve takibi zımında tedarikine lüzum ve ihtiyaç görülen deniz vesaiti için dört sene zarfında tediye olunmak ve her sene tediye olunacak miktarı o sene bütçesine konulmak üzere bir buçuk milyon liraya kadar taahhüdât icrasına Maliye vekili mezundur .

MADDE 2 — İşbu taahhüdattan 75 000 lirası İzmir Gümrük ambarlarının inşasına ve mütebakisi deniz vesaitine sarf edilmek üzere 928 senesi Rüsumat bütçesine 300 000 lira tahsisat vazedilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir .

MADDE 4 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur .

20-2-929

Da. V. M. M. V. Ad. V. Bş. V.
Ş. Kaya M. Abdülhalik M. Esat İsmet
Na. V. Mf. V. Ma. V. Ha. V.
Hasta İsmet Ş. Saracoğlu D. T. Rüştü
S. İ. M. V. İk V.
D. Refik M. Rahmi

Bütçe encümeninin tadili

Kaçaklık takibatında kullanılmak üzere deniz vesaiti mübayaası ve bazı mahallerde gümrük binaları inşası hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Kaçaklığın men ve takibi zımında muktazi deniz vesaitinin tedariki için beş sene zarfında tediye olunmak ve her sene tediye olunacak miktarı o sene bütçesine vazedilmek üzere bir buçuk milyon liraya kadar taahhüdatta bulunmaya Maliye vekili mezundur.

MADDE 2 — Bazı mahallerde gümrük daire ve ambarları inşası için 1930 Malî senesi nihayetine kadar tediye olunmak ve her sene tediye olunacak miktarı o sene bütçesine konulmak üzere 125 000 liraya kadar taahhüdatta bulunmaya Maliye vekili mezundur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir-

MADDE 4 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye vekili memurdur.

